

Mål 11/77

**Richard Hugh Patrick
mot Kulturministern**

(begäran om förhandsavgörande
från Tribunal administratif i Paris)

Sammanfattning av domen

1. *Etableringsfrihet - inskränkningar - avveckling - övergångstid - utgång - regel om nationell behandling - direkt effekt (artiklarna 7, 8.7 och 52 i EEG-fördraget)*
2. *Etableringsfrihet - nya medlemsstater - inskränkningar - avveckling - ikraftträdande (artikel 52 i EEG-fördraget)*
3. *Etableringsfrihet - tillträde till vissa yrken - krav på examensbevis - avveckling - rådets direktiv - avsaknad - vägra rätt att utnyttja etableringsfrihet - otillåtlighet (artiklarna 52 och 57.1 i EEG-fördraget)*

1. Regeln om nationell behandling utgör en av gemenskapens grundläggande rättsregler. Denna regel är till sin natur sådan att den kan åberopas direkt av alla andra medlemsstaters medborgare som hänvisning till alla de rättsregler som faktiskt tillämpas av etableringslandet på dess egna medborgare. Genom att artikel 52 föreskriver att etableringsfriheten skall vara genomförd vid utgången av övergångstiden föreskriver

den således en skyldighet att uppnå ett bestämt resultat. Fullgörandet av denna skyldighet skall underlättas av, men inte vara beroende av, genomförandet av ett program med gradvisa åtgärder. Sedan övergångstiden löpt ut är artikel 52 i EEG-fördraget direkt tillämplig, även om de direktiv som föreskrivs i artiklarna 54.2 och 57.1 i fördraget skulle saknas på ett visst område.

2. För de nya medlemsstaterna och deras medborgare gäller principen i artikel 52 fullt ut, då det i anslutningsfördraget av den 22 januari 1972 saknas övergångsbestämmelser avseende etableringsrätten, alltsedan ikraftträdandet av detta fördrag dvs. den 1 januari 1973. Efter den 1 januari 1973 kan en medlemsstat således inte för en medborgare från en ny medlemsstat göra utövandet av rätten till fri etablering beroende av ett särskilt tillstånd, i den mån medborgaren uppfyller de villkor som fastställs i etableringslandets lagstiftning för de egna medborgarna.

hav av examensbevis för att få tillträde till vissa yrken utgör ett hinder för att faktiskt utöva etableringsfriheten och avskaffandet av sådana hinder skall enligt artikel 57.1 underlättas genom direktiv från rådet om ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis. Det faktum att dessa direktiv ännu inte har utfärdats medför dock inte att en medlemsstat får vägra en person som omfattas av gemenskapsrätten möjligheten att faktiskt utnyttja denna frihet, eftersom den etableringsfrihet som föreskrivs i artikel 52 kan säkerställas i den medlemsstaten bland annat genom bestämmelser i redan gällande lagar och andra författningar.
3. De lagliga krav som de olika medlemsstaterna ställer på inne-